

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радамі!

Газета Верховної Ради України

◆ № 171 ◆ Середа, 4 вересня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

НЕМА ХУНТИ БЕЗ ДОБРА?

Справді: аби хунта сама не випулилась, її варто було б вигадати. Бо — без неї — хто показав би нам, чого ми іноді варті? Адже оті вісім ляльок зіграли фарс не лише про себе, а й про нас. І, вийшовши через три дні з балагану, ми взялися тицяти пальцями одне в одного, немов малі діти, обзиваючи того зрад-

ником, а того — комунякою. Бо — вже «можна», та й при ділі почувавешся.

Либонь, від Полтавської битви Україна не бачила нас отакими роззубленими. Пора б і схамкнути — щоб дітям нашим рідна історія не здавалася надто непевною, і щоб на уроках не довелося їм фантазувати: мовляв, Петро Перший розбив Янаєва, а Єльцин —

Карла Дванадцятого, а Мазепа тим часом послав турецькому султанові декларацію про незалежність, що й було знамовано з натури Реліним у відомій картині «Не чекали»...

...Гей, кобзарю, чи є у тебе про це підходяща пісня?

Віталій ЖЕЖЕРА.

Фото Вячеславо ПУШКАРЬОВА.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ Є. ПОТРИБНІ ЗАКОНИ

(Закінчення)
Почнемо з (я стор.)
злення проголошення незалежності України.

Ми зробили 24 серпня пікроку, прийнявши Акт незалежності, але на сьогодні ми не визначилися: як органи державної влади і управління діють після цього проголошення, яким органам належить влада, а які адміністративні, які нормативні акти і закони діють. І депутат запропонував визнати найвищим органом влади на Україні парламент у складі депутатів колишньої УРСР (тобто тих, хто сидить у кріслах і наділяти їх відповідними повноваженнями, оголосити, що на Україні тимчасово, до прийняття нової Конституції УРСР, а також чинні закони колишньої УРСР, також мірою, якою можна, не суперечить ніякої України. Такий варіант пропонує С. Головатого,

стоється і Кабінету міністрів, прокуратури, арбітражу суду — вони мають стати інституціями нової України, а не УРСР. Громадяни УРСР і СРСР на території, яку публіки мають стати громадянами незалежної України, в кордоні її визначає кордон УРСР, визначений у складі колишньої СРСР. «Таким чином, — заявив С. Головатий, — ми закладаємо юридичні підвалини для правонаступництва влади й управління, а також правонаступництва у чинності законів і актів».

І хоча деяким депутатам так пропонувати, різною мірою підтримав М. Потебенько та О. Коцюбенко, за якими намірювалися зволікання, цілком ясно — без цього не обійтись. Існують міжнародні юридичні норми здобуття незалежності. І порушувати їх — виставити себе на посміховисько перед світом.

Останньою крапкою над «і» в цьому процесі має стати перемога на республіканському референдумі на підтримку Акта незалежності.

«Харківську» пропозицію висів депутат М. Потебенько, оскільки в підсумковій діяльності Президії парламенту, на думку прокурора, є неохочість при прийнятті рішень, то треба поставити питання на сесії про довіру членам Президії. Що це означає? Не що інше, як надати можливість старим силам, які отримали від потресні й захоцувати рванути, оголосити недовіру членам Президії, які рішуче відуть шляхом незалежності, переробити їх і поставити під умови законності їхніх рішень за останні дні. А найгірший варіант — новим можливим складом Президії навіть і скасувати деякі рішення Президії, поставивши до порядку денного, і лі-

шатється тільки сподіватися, що депутати, коли настане час, скажуть таке слово, яке не розійдеться з думкою народу. А він сьогодні штирчимо рішенням Президії, бо справді є це підтримувати.

Головна думка інформації Л. Кравчука зводилася до того, що краще дати 19-21 вересня продемонструвати повну незалежність суверенітету України та інших республік, повну неприязнь такого утворення, як СРСР, який не може гарантувати республікам їхній суверенітет. Факт факти знайшли керівниками всіх республік, які написали в своїй спільній заяві: питання підписання Союзного договору віддати повністю на волю республік, нехай кожна визначається окремо.

Ознайомили Л. Кравчук і з громи, на його думку, в разі розриву високого підпису останніх подій і в Москві, і

в країні. По-перше, центр політичного розвитку подій перемістився в Москву в республіки. По-друге, про якісь центральні союзна структуру не може бути й мови, тому вирішати треба про встановлення економічних зв'язків, про участь України у тимчасових міждержавних структурах, які діятимуть у перехідний період демонтажу СРСР. Тривалість перехідного періоду визначує чини кінці 1992 року. Не може бути й мови про спільну Конституцію СРСР. По-третє, суверенітет республік, який ніхто і говорить про те, що хтось, окремі народи, має його затверджувати, не тільки юридично безграмотно, а й просто неетично, а в Україні свій волею збрала. «І ніяк, — заявив Голова, — як ніколи, нам потрібна єдність» на повноцінний парламентним тим часом студентів знову порожували головоломно, якщо Верховна Рада буде першою, хто розірвав союзна зв'язки. Переконайтеся, до цього не дійде.

Володимир СКАЧКО.

ЗАЯВА

президії Ради Федерації незалежних профспілок України

Президія Ради Федерації незалежних профспілок України засуджує спробу будь-якого тиску у зв'язку з проголошенням України незалежності, самостійно демократично державою. Бажаємо, щоб заяви окремих керівників Росії щодо перегляду існуючих чинних кордонів — безцілості, а нестичні висловлювання засоби масової інформації на адресу народу України — образливими.

Ми виступаємо за єднання

всіх демократичних сил у становленні суверенної держави.

Гарантом розбудови незалежної України будуть її економічний добробут, які створяться засобами усіх нас — робітників, селян, інтелігентів.

Закликаємо трудящих республік, членів профспілок до активної участі і заохоти в ім'я України.

29 серпня 1991 року

ЗВЕРНЕННЯ

Голови Верховної Ради України до керівників зарубіжних країн

2 вересня 1991 року міністр закордонних справ України А. Зленко передав керівникам консулам зарубіжних країн у Києві звернення Голови Верховної Ради України Л. Кравчука до керівників держав і урядів відповідних країн. Звернення, зроблене 2 вересня, що 24 серпня 1991 року позачергово сесія парламенту України ухвалила Акт проголошення незалежності України, відіграв на її території мають чинність виключно Конституція і закони республіки. Проголошення нової території неповідомлено і недоторковано.

Його Екскеленції
Лейоніди Кравчуку
Голови Верховної Ради України
Київ, Україна

Вельмишановний Пане Президенте!

Вітаю Вас і членів Верховної Ради з народом схвалення Акта проголошення незалежності України.

Одностайно заявляю, що ієрархія, духовенство та інші Української Автокефальної Суверенної Православної Церкви будуть на себе почесний обов'язок всебічної допомоги обранню народу у здійсненні незалежної державності в поточному житті України.

Щастя Вам усім, Боже!
+ Мстислав, Патріарх Київський і Всєї України.

2 вересня 1991

Судачи з усього частини парламентської (комуністичної) більшості не збирається складати «фронт» і визнавати законний рішення Президії Верховної Ради України про заборону діяльності на території нашої держави комуністів.

Ввора, захопивши на час обійняти перерек сесійний

зал, представники більшості як члени з своїм головою Олександром Морозом та «співчленим радником» Олександром Коцюбенком почали розробляти тактику і стратегію «виходу з коїло» і переходу в наступ.

Як підкреслив, виступаючи перед своїми однодумцями Олександр Мороз, він не сум.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради
України

Про Міністра оборони
України

Верховна Рада України постановила:

Призначити Міністром оборони України генерал-майора МОРОЗОВА Костянтина Петровича.

Голова Верховної Ради
України
Л. КРАВЧУК
м. Київ
3 вересня 1991 року

ПОЛКУ МІНІСТРІВ ПРИБУЛО

У Кабінеті міністрів України поповнення. Міністром оборони незалежної України ської держави став 47-річний командувач військово-повітряною армією генерал-майор К. Морозов.

Народився Костянтин Петрович у місті Бряни на Луганщині. Після закінчення І Харківського військового училища закінчив службу у бойовій авіації, пройшовши шлях від льотчика-винищувача до командира. Закінчив

військово-повітряну академію та академію Генерального штабу.

Свою роботу на посаді міністра оборони України К. Морозов хоче розпочати з вирішення наскладених соціальних проблем військово-службовців, зі створення національної гвардії, розробки військової доктрини України з метою розбудови збройних сил республіки.

Валентин ЛАВУНСЬКИЙ.

УКРАЇНА — МАЛТА: КРОК ДО МІЖДЕРЖАВНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Цими днями з робочим візитом у Київ перебував заступник прем'єр-міністра, міністр закордонних справ і юстиції Республіки Мальта Гайо Ді Марко. Він намагається зібратися із знаменитою подією в нашій історії — проголошенням незалежності України.

Таким чином, пан Ді Марко став старшим державним діячем, який зміг привітати Голову Верховної Ради, народ України з ухваленням Акта, що й зафіксувало у Спільній заяві Г. Ді Марко і міністра закордонних справ України А. Зленка.

Не менш значущо, мабуть, і те, що саме Гайо Ді Марко є Головою 45-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН, а саме до цього часу Україна підтверджує свою міждержавну правосуб'єктність насамперед через участь у діяльності Об'єднаних Націй, інших міждержавних організацій.

Як говориться в Заяві двох міністрів закордонних справ, Г. Ді Марко прийняв Голова

Верховної Ради України Л. Кравчука, який повідомив про Акт незалежності, майже одностайно схвалений українським парламентом за ініціативи Гайо Ді Марко, величезне значення для досягнення повного суверенітету України, яка є однією з членів заснованих ООН.

Гайо Ді Марко висловив упевненість, що ухвалення Акта матиме своїм наслідком відновлення вилучу України в діяльності ООН у справі реалізації принципів її Статуту, в міждержавних співпрацях і підтримці між нею і всіма державами. Л. Кравчук і Г. Ді Марко обговорили також питання, що викликають взаємний інтерес і спрямовані на розширення між двома народами.

Голова 45-ї сесії ГА ООН був прийнятий заступником міністра закордонних справ С. Комісаренком, має переговори з міністром закордонних справ А. Зленком. У ході візиту Г. Ді Марко здійснює робочий поїздку на Чорнобильський АЕС.

Мальта і Україна як рв-

ноправні члени світового співробітництва підтвердили своє прагнення до розвитку між ними відносин дружби, взаємодопомоги та співробітництва. Мальтійські держави дають нагадати українцям брати безпосередньо і рівноправно участь у загальнонаціональному процесі та європейських структурах.

Українська сторона високо оцінила конструктивну позицію Республіки Мальта під час обговорення і прийняття на 45-й сесії ГА ООН резолюції про налагодження міждержавного співробітництва у справі завершення до міжнародних наслідків аварії на ЧАЕС.

Україна і Мальта готові розвинути взаємодопомогу двостороннє співробітництво в політичній, економічній, гуманітарній та інших сферах і заохочувати відносини з іншими державами, які встановили зв'язки між підприємствами і установами, а також контакти між громадянами та громадськими організаціями.

Прес-центр МЗС України.

«БІЛЬШОВИКИ» НЕ ЗДАЮТЬСЯ

Судачи з усього частини парламентської (комуністичної) більшості не збирається складати «фронт» і визнавати законний рішення Президії Верховної Ради України про заборону діяльності на території нашої держави комуністів.

Ввора, захопивши на час обійняти перерек сесійний

зал, представники більшості як члени з своїм головою Олександром Морозом та «співчленим радником» Олександром Коцюбенком почали розробляти тактику і стратегію «виходу з коїло» і переходу в наступ.

Як підкреслив, виступаючи перед своїми однодумцями Олександр Мороз, він не сум.

віється, що Верховний суд продовжує постанову Президії Верховної Ради. Тому «більшовики» обринули тактику. Вони вирішили запропонувати свій проект постанови Верховній Раді України, який передбачає рішення Президії парламенту. Але значна хитість своїх поцілків, діятимуть

шкороше всього обхідним шляхом, а не голосуванням на сесії. Олександр Мороз запропонував обійти підпис під проектом постанови, і якщо з нею погодяться і поставити свій підпис не менше 100 депутатів, то буде ризикованою голосування на сесії.

Коли ж врахувати, що на засіданнях більшість правих не більше 100 «тихих» «переконаних», протягнуть цю постанову буде не так-то

я легко. Спрацює й інстинкт самозбереження. Адже інші трудові колективи не підлягають запису в комітеті. Стає спроба реанімувати компартію може виступи на вулиці сотні тисяч людей, які водночас сесії і з своїх депутатів, яку поцілю вони займали при вирішенні даного питання.

Василь ТУГЛУК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

кти, біль, надія

демоіратії,
мучить, іВ.ПЕНКО,
кореспондент
«Голосу України»АСНОГО
АБУ?Рада на-
на позачер-
на рішення
бу по ко-
бу держав-
них органів,
уань і гро-
адії на ви-
на терито-
рційних си-ДКНС об-
? — захви-
т, оскільки
на по ра-раз, — від-
депутат Ук-
реонії, кот-
ую обирає
мстунником,
вляння вну-
чальником
представ-
ую Рівнен-
кому та
названого

аж

— ЗА ПАРТИ

нату повернулися з відпочинку

всі, з ним
розмову,
посади аси-
рому був
Коль. Він
дтам з Уи-
привітав.
ну, широкої
походів
вчованці ін-
глубоке ме-
в Берліні-
ологічному
будуть ві-
року,
ома з пез-
небезпеч-
внявело,
у морі.
дууючий Во-
о, додав, що
здак за іор-
хлопчиний й
торії у
а ось те
Німеччи.штабу. — Цей орган утворе-
но на випадок непередбаче-
них подій. У першу чергу під
контролем мають бути армі-
ські формування...Хвилювання, отже, були
даремними.Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент
«Голосу України».

УХ, РУХ!

Запорізька крайова органі-
зація Народного Руху Укра-
їни опублікувала в місійській
газеті «Запорізька Січ» зая-
ву з приводу серпневих по-
дій у Росії та на Україні. У
заяві зокрема говориться про
те, що Запорізький Рух звер-
тається з пропозицією до на-
родних депутатів України,
представників керівних ор-
ганів КПУ різних рівнів
О. Воробйова, В. Дем'янова,
О. Причкіна, В. Петренка,
народного депутата СРСР
від Запорізької області С. Гу-
ренка, народного депутата
України В. Сацького доб-
ровільно скласти свої депу-
татські повноваження. З цієї
ж пропозиції Народний Рух
звернувся і до депутатів міс-
цевих Рад, які активно під-
тримали заколотників.Олександр КРИВОШЕЙ.
Запоріжжя.Зворотний
зв'язокІ КОМУ Ж ЙОГО
ВІРИТИ...Зателефонував нам читач з
Богодухова Харківської облас-
ті з повідомленням, що місце-
ва влада «вилхала» з містечка
представників Харківського
осередку Народного Руху Укра-
їни, не дозволивши провести
митинг, який мав відбутися 24
серпня о 19 годині. «Що ж це
за демонстрація така, чому не
Сході таї бояться Руху?» —
обурюється він (прізвище чита-
ча редакції відоме).Заступник голови Богодухів-
ської міськради І. Коваленко
спростував цю інформацію,
сказавши, що, справді, оголо-
шення про проведення митин-
гу були розіслані по місту, і
він з депутатами прийшов на-
гадати гостям про те, що на
проведення подібних заходів
необхідно взяти дозвіл у міс-
цевої влади, «але прийшло всьо-
го двоє — голова осередку
Руху і ще хтось один».Отже, ніхто нічого не прога-
нав, а митинг не відбувся че-
рез те, що «люди не зібрали-
ся». І. Коваленко також запев-
няє, що жодного міліціонера,
приймаючи у формі, на місці
розмови не було.Читач же наполягає на тому,
що представники Руху прибув-
ціппі «Іларус», а «просив» їх
повертати голоблі сам началь-
ник міліції. В погонях.

І йому ж його вірити?

Власна інформація «ГУ».

Реалії

БЕЗ РОБОТИ

НЕ ЗАЛИШАТЬСЯ

Про своє самовивідування
оголосила донецька шахта
«Мушкетерська», на якій пра-
цюють близько двох тисяч чо-
ловік. Причина: ліквідація
у великих боргах, і банк від-
мовляється надати йому фінан-
сувати. Безробіття «мушкетів-
ців» сьогодні ніби не загро-
жує — лише в об'єднанні «До-
нецьквуіллія» штат недоумопле-
нтовано на 11 тисяч місць.Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Донецьк.

Проблема

ДЕ БРАТИМЕМО
НАФТУ?На провідних біржах світу курс
американського долара стабілі-
зувався, у четвер він становив
приблизно 137 японських ієн.
Ціна золота поступово падає, а
ціна нафти навпаки зростає. В
останній час вона перевищує
20 доларів Сполучених Штатів
Америку за барель. Для Укра-
їни, зрозуміло, це невтіш-
ний факт, особливо на фоні
труднощів з видобутком нафти
в Росії та глибокої кризи гос-
подарства в Румунії. Обидва
наших сусіди будуть вимушені
дедалі більше нафти продавати
за іордон за тверду валюту.
В такій ситуації, можливо, на-
ше «українське» Міністерство
закордонних справ почне зміц-
нювати зв'язки з країнами —
експортерами нафти Африки
та Близького Сходу.Олег ЛЕУС.
Севастополь.

Наші мандрівки

АЕРОФЛОТ: ДО НОВОГО СОЮЗУ?

Коли піднявся по трапу об-
шарпаного ТУ-134, знайомого з
дитинства до цигаркових пач-
ках і побачив золотозубу по-
смішку екіпажу, з'явилося ба-
жання йти пішки...Спочатку нас, пасажирів, за-
реєстрували, перевірили пас-
порти і квитки, завели в якийсь
бокс з написом: «Не курить» і
протримали двадцять хвилин.
Нудно, нема де сісти. Потім ви-
вели в загорожу на краю поля,
знову перевірили квитки, і
протримали ще двадцять хви-
лин. Перевірили квитки втретє,
вивели в чисте поле, і... знову за-
вели. В ішу загорожу. Нареш-
ті подали фургон, в якому ве-
ли метрів двадцять до літани
і довго залуснали в нього,
вчетверте завіривши квитки
і документи.Рейс Ленінград — Київ —
Ленінград затримувався. Незва-жаючи на кількісний пере-
вірку, численна обслуга аеро-
порту перелетіла якісь лалір-
ці і їй здалося, що хтось, зда-
вши багаж, не з'явився до літа-
на. Прийшов вантажник. Довго
рився в багажному відділенні.
Винісся до черзі лідозорілі ва-
лізи до салону і питає: «Чис?»
З'ясувавши, що ласажери таки
всі на місці, — а це не просто
було, бо вірменська безлосе-
редність призвела до того, що
лоловина ласажирів сиділа не
на своїх місцях, — дозволиви
виліт.Екіпаж, надолужуючи прога-
ний час, дав форсаж двигу-
нам, ще не розвернувши літак
на доріжці. Було враження, що
розхитані турбіни відвалюються,
крутяться думки про те, що ме-
ханізм міг замість неросину за-
правити мазутом, забути десь
ілюча. Думалося про те, чомуамериканські пасажирів, купу-
ючи квиток, автоматично
страхуються на мільйон кар-
бованців, чому їм платять за
затримку рейсу...Аерофлот розладається на
національні авіакомпанії. І не-
забаром з Вірменії можна бу-
де вилетіти лише на літаку
Вірменської компанії, з Ленін-
града — лєнінградської. І ви-
бору, як і сьогодні, поки що не
передбачається: ті самі літаки,
та сама плата за життя — ти-
сяча карбованців, ті самі ло-
рядки...Що робити — літати літака-
ми Аерофлоту, як би він не
називався в різних частинах
того, що називалося ще неда-
вно СРСР, а сьогодні з дода-
ням «кошишій», — монополь-
на, масиуюча, поділила сфе-
ри впливу.

Кость КОСНЯТИН.

Навколومیстькі новини

ПУШКІН
НА ПОДОЛІКиївський театр на Подолі
готує виставу — за-
лемні трагедії за О. Пушкін-
ним. Робоча назва: «Пир під
час чуми». За режисерським
задумом, це мають бути три
окремі трагедії — «Пир під час
чуми», «Чиний гість Мо-
царт і Сальєрі». Здава- б,
до відомих творів і момен-
тарні зайві, та забавляло все ж
запатити:

— Чому саме Пушкін?

— Наш театр в основному
ставить класику, — снізав ху-
дожний керівник Театру на По-
долі Віталій Малахов. — За
своє творче життя ми вжестілїни самі писали, перероб-
ляли, переіроували, що сьо-
годні вже хочеться попрацю-
вати з серйозною драматур-
гією. До речі, п'єса спеціаль-
но замовлена для турне по
Англії, яке планується в листо-
паді. Тож поєднуємо комерцій-
ні й чисто художні завдання.
Цього року в театрі стапаса
дуже сумна подія — помер
наш товариш, тапановитий ак-
тор Олександр Рубашин. Май-
бутня вистава присвячується йо-
го світлій пам'яті.

Юліана ШЕВЧУК.

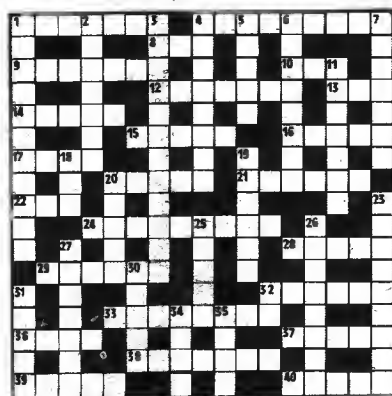
Київ.

ПРИЙШОВ МОРОЗОВ. БУДЕ ЖАРКО

Київський режисер Євген
Морозов не родич з
Морозов, однак щодо
будівних традицій настроєний
та само войовничий. Театраль-
ну кар'єру він почав тим, що
створив Театр імені самого се-
бе і поставив там «Дядю Ва-
ню», повісившись із Чеховим
вельми фамільярно. Потім Мо-розов якийсь час очолював
сміхально-веселий еротичний
театр «Афродита». Потім щось
стаало аж у Празі. Потім —
зник без нього у Києві було та-
ки не весело. Аж ось — знову
Морозов. На цей раз він з'я-
вився в столиці як командир
групи «Ред гурпз», 7 вересняця група здійснить нічний
марш по Хрещатині, а 11—14
вересня у Палаці спорту пона-
же, що там справжній жіно-
чий ієтх. Я вже бачив цих
«гурпз» на репетиціях. Дуже
смпатичні. Отже, буде жар-
ко.

Христофор ГРУША.

КРОСВОРД «УСМІШКА

По горизонталі: 1. Жанр усної народної
творчості, неіспадковий інквізиції, сопав-
кам, перебував. 4. Дешиж-гуморист. В.
Безмовний, а савісе — буде пізно. 9. Май-
стер гілериболи щодо риби. 10. Блазень. 12.
Він є у кожній справі і його треба розку-
сити. 13. Вітряний бунтар, винуваєць бу-
ранів. 14. Штучний супутник маршованця.
15. «Шкідлива» машина. 16. Заїхали — далі
нікуди. 17. Груша з лікантним найменням.
20. Коли його винидають — сміх і спози-
бувають. 21. Гіркий, веселий, популярний.
22. Тварина, мірло здоров'я. 24. Справж-
не прізвище і суть Дем'яна Бедного. 28.
Шевський ексвалент прокuroтого ложа.
29. Рибка, птичка, гарна молодичка. 32.
Давньогрецький бог — обліковець нашого
часу. 33. Хвалько. 36. Обговорення винува-
ця. 37. Не туди влип. 38. Прокляття з хо-
ром. 39. Не живе, а росте, дихає. 40. Гене-
ральське хобі.По вертикалі: 1. Ні те, ні се. 2. Родичка
гарбузова. 3. Жанр, котрий чи не найбіль-
ше відповідає нашій дійсності. 4. Визиску-
вач. 5. Прикраса для вух легковірних. 6.Д'Артаньян. 7. Виско-
ні-ні, та й уривається.
зрештування дійсності.
Той, від чийого імені і-
тики. 23. Він давно є,
дять. 25. Коляче прізі-
чоловік. 27. Високий к-
жежничка. 30. Спокус.
го всевишній створив я-
лий уривок сміху. 34.
раю. 35. Зухвалий і вой-
грецької міфології.ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД
НАДРУКОВАНИЙПо горизонталі: 5. «Д-
Мамай. 11. Вогун. 12. Чн-
на. 18. Волин. 19. Чн-
21. Лансере. 24. Папан-
Тясмин. 31. Нальвайно-
кет. 35. Сердюк. 36. Гар-По вертикалі: 1. «Га-
Чорний. 4. Отрок. 7. В-
Довбиш. 13. Універсал.
Височин. 17. Княгиня. 2-
гура. 25. Синтез. 28. Па-
Кирел. 32. Нечай.

УЖІНДІНА НІЮДІЛІНА

У НОМІАРТІЙНІЙ про- сі часті з'являлися публікації, в яких доводилося змальовувати як друг українського народу, як борець за волю та самостійність України, якому тільки обставина та оточення завадили піднятися на незалежність. Спробуємо відтворити справжнє ставлення Леніна до України, аналізуючи його виступи в загальному контексті його думок з урахуванням у кожному випадку конкретної ситуації.

Справді, можна знайти велику кількість цитат, у яких Ленін висловлюється за відокремлення України, визнає її законне право на створення власної держави. Наведу улюблені радянськими компартійними науковцями:

«Чому ми, великороси, повинні відмовлятися від визнання права на відокремлення від Польщі, України, Фінляндії... Який Фінляндії, якщо Польща, Україна відокремляється від Росії, в чому нікого поганого немає».

«...Ми хочемо братерського союзу всіх народів. Якщо Ленін висловлюється за відокремлення України, визнає її законне право на створення власної держави, Наведу улюблені радянськими компартійними науковцями:

«Ноден демократ, не нахвилює про соціаліста, не називається заперечити цілковитого законності українських вимог...».

«Револьюція демократії Росії... повинна повернути собі РОБІТНИЧІ ТА СЕЛЯНСЬКІ РАДИ, братерське довір'я РОБІТНИЧІ ТА СЕЛЯНСЬКІ РАДИ України. Цього неможливо зробити без поваги до визнання прав України, в тому числі права на вільне відокремлення».

«...Російський РОБІТНИК... стоїть зараз за право відокремлення українців, не кажучи їм своєї дружби, а завоюючи їм її ставлення як до рівноправного, як до СЮЖІННИКА І БРАТА В ВОРОТІБІ ЗА СОЦІАЛІЗМ».

Тепер, шановний читачу, будьте уважним! Поперше, ці рядки було написано, коли більшовики ще НЕ ПРІНІШЛИ до влади і, отже, аби знайти союзників, могли обіцяти все, що завгодно. По-друге, звернути увагу на виражені йому міцця. Як тоно, мабуть, неможливо повірити «українській та російській народам» відноситься поняття «українські та російські робітники і селяни», та ще й союзники у боротьбі за соціалізм.

Отже, навіть до захоплення влади Ленін бачив Україну пролетарською республікою, яка повинна була слухняно допомагати несамохідно по всіх відомках соціалізму. Нинішнім відокремленням тут і не пахло. Але на Україні на той час уже існувала Центральна Рада: 7 (20) листопада 1917 року вона, викона-

вучила волю українського народу, проголосила створення Української Народної Республіки. Це відбулося 20 листопада 1917 року. ПОВІННІ ВІДПОВІДНОСТІ до «Деміарії» прав народів Росії», прийняті більшовицьким урядом 2 (15) листопада.

Ленін озвався на це подією заявою: «Ми скажемо українцям: як українці, ви можете відстоювати у себе життя, як ви хочете. Але ми подамо братню руку українцям».

ВІТІЗ ІЗ ФРОНТОВИХ ПОЗИЦІЙ, оголошуючи діяльність фронту. Так Ленін роз'яснює українським читачам, що це не масовий борець пролетаріату. Пізніше він згадував: «...Епізод з Україною був однією з ланок у процесі кардинальної всесвітньої революції».

Отакі Усього лише епізод! Зобов'язана Україна формально вважалася цілком незалежною державою. Тому слоган зворушення наверхів на оці, коли читали такі лівіські рядки (проект резолюції) «ЦК РНП(б) зобов'язує всіх членів партії всіма засобами сприяти усуненню всіх перепон до вільного розвитку української мови та культури... Член РНП(б) на території України повинні на ділі проводити право трудящих мас української і сільськогосподарської української держави рідною мовою...».

Але такий розвиток подій унішній у суперечності з національною політикою більшовицької партії, у резолюції ЦК Всеросійської конференції якої (листопад 1917 року) чорним по білому було записано: «доцільність відокремлення тієї чи іншої нації... партія пролетаріату повинна розглядувати... з точки зору... інтересів класової боротьби пролетаріату за соціалізм». Звідси випливає: ідея національно-визвольного руху виходить у суперечності з «інтересами класової боротьби пролетаріату», то він оголошується контрреволюційним, і з ним необхідно було вестися ягачуду боротьбу.

Це в трагічній Центральній Раді. Після взяття більшовицькою владою 11 листопада 1917 року, Ленін прийняв рішення не змінювати. Рада не стала й «свідомою», а «бурижаскою». Але на 180 градусів змінилася ставлення до кеті Леніна. Якщо раніше він вважав,

що «зосиом нічого страшного, ні тілі анархії і хаосу ні в рішеннях, ні в вимогах української держави».

Дія керівництва військово було створено Комісію у складі Леніна, Сталіна, Троцького, яка одержала особливі повноваження. Ленін назвав главою М. Нрадіна знімати війська для боротьби з Центральною Радою на

«зосиом нічого страшного, ні тілі анархії і хаосу ні в рішеннях, ні в вимогах української держави».

Дія керівництва військово було створено Комісію у складі Леніна, Сталіна, Троцького, яка одержала особливі повноваження. Ленін назвав главою М. Нрадіна знімати війська для боротьби з Центральною Радою на

«зосиом нічого страшного, ні тілі анархії і хаосу ні в рішеннях, ні в вимогах української держави».

Дія керівництва військово було створено Комісію у складі Леніна, Сталіна, Троцького, яка одержала особливі повноваження. Ленін назвав главою М. Нрадіна знімати війська для боротьби з Центральною Радою на

«зосиом нічого страшного, ні тілі анархії і хаосу ні в рішеннях, ні в вимогах української держави».

раїні» («Замість про заходи боротьби з голодом і про поділення господарських робіт» (листопад 1921 року)).

Нагадаю ще раз: Україна і Росія на той час являли собою дві різновіддані незалежні держави, і єдине, що давало підставу для колоніальних відносин між ними, була побудова компартії як унітарної організації. Невдоволення принципів автентичним священиком і недотриманням до останнього часу.

«Комунізм... писав Ленін, що у 1918 році... вимагав і перебудови найбільш централізованого виробництва в усіх країнах... Відбрати право у всеросійського центру, підпорядкувати собі безпосередньо всі підприємства даної галузі в усіх інших країнах... було б обласним анархо-синдикалізмом, а не комунізмом». Ось звідси вистеж своє походження ідея «сильного центру». Економічний незалежності України в такій структурі місця немає!

Імперський унітарний характер Союзу автентично. Структура компартії, в якій на категоричному вимогу саме Леніна, компартії республік здобули прав обласних партій організації і був заперечено підпорядковувати центр. Створена в Москві на цих садах НПУ, в складі якого спочатку було лише 3 відсотки українців, на довірі рока стала зграєю націоналістичної політики. Пріближкою таке ж представництво коринної національності було і в інших національних компартіях.

Після Леніна в власному йому безцеремонності виводок те, про що тільки натякнув Ленін: «За бажанням республік можуть вийти з РСРР. Та в кои!» і на нє та в існує компартія, щоб вони цього ніколи не по-бажали.

Так як уявляю, за який Союз виступав Ленін? Наприкінці листопада 1917 року українські більшовики звернулися до ЦК РСДРП(б) з проханням дозволити їм називатися соціал-демократичною робітничою партією України. Вони отримали таку відповідь:

«Утворення особливої партії української, як би вона не називалася, яку б програму не приймала, взаємно небажаним. Пропонуємо тому не весті роботу з цього напрямом. Інша справа скликання крайового з'їзду чи конференції, яку б ми розглядали як звичайний обласний з'їзд нашої партії».

Як відомо, Ленін ніколи не був на Україні. 26 грудня 1921 року йому задала на цьому з'їзді. І він, не обізвавши нікого, що ми не єдиного життя в королівстві, відповів: «На Україну поїхати далеко. Таку подвиг здійснити важко».

Микола КАРПОВ, Харків.

Виконномові Рівненської обласної Ради народних депутатів

Виконкомові Рівненської міської Ради народних депутатів

Відомо, що документів, прийнятих Верховною Радою України 24.08.91 року, ніякої організації НРУ, УРП, Демпу та ПДВУ заважали про необхідність формування лідрольу Республіканської національної гвардії, котра має оперативно виконувати завдання щодо захисту інтересів міста Рівня та області:

— визнає під захист честь і гідність життя; — забезпечує правоопорядок, гарантії збереження державної, приватної, кооперативної та акціонерно-нонентної власності — всі громадяни без винятку; — виключити можливість перетворення людей на національно-ознакою і нерозуміння до націоналізму КПРС — КПУ.

Пропонуємо прийняти відповідні рішення. Від РК НРУ В. ЧЕРВОНІЙ. Від РК УРП О. ОВІВА. Від РК Демпу С. ВАВІЙ. Від РК ПДВУ С. СКАПІЛЬСЬКИЙ. 28 серпня 1991 року Рівне.

«АУСС», ЗАПОРОЖЕЦЬ : КО

Читач порушує проблему

З А ЛЕГЕНДОЮ, що хдиці сьогодні між селянами, зв'язь цієї непересечної історії починається з короткої замітки в «Известиях». Прочитав слова колгоспу імені Енгельса Новокопосівського району Іван Іванович Запорожець, що є в Закарпатській області, Закарпатський Німецький Район, ладна співробітничати з Радянським Союзом у галузі переробки м'яса. І написав до газети листа з проханням поакувати з ініціатором освоєння радянського продовольчого ринку. Так воно було чи ні, але сам Запорожець ні підтверджує, ні спростовує цієї версії.

Незабаром ми уже вчепередили переговори з концерном «Алусис Фудс ІТ». У тиснянина підприємств, розділення ідеологічного бар'єру, гучно вилітає центральна і місцева преса, нагороджуючи московських посередників м. хаймілі 1... покотилася обшпалена часточкою бюрократичних безкінечних погонь, до класичного кінця — «моя твоя не розумію». І вже обидва — махнули західні партнери на «тіло» справу, та уряд України порятував сильніше підприємство.

Заманували колгосп на нечувано ухваляється поставити в себе підприємстві пшениці.

Але підприємство потужністю 30 тисяч голів ВРХ та ще 10 тисяч свиней і випускають щорічно до 30 мільйонів банок консервів. Маючи на рахунок 15 мільйонів карбованців, звісно, можна довести собі подобні процеси. І третинний інтерес соціалістичного європейського фірми став для луганчан справжньою знахідкою.

Не такий ми багаті, щоб купувати дешеві речі з-закордону.

Іван Запорожець. Екологічно чисте виробництво з ідеологією і утилізацією всіх відходів — це саме те, що потрібно вкрай забрудненому Донбасу.

18 червня у Кам'янці відбулася зустріч партнерів. Погадано основні формальності. І час пішов. З січня 1993 року колгосп повинен сплачувати кредит, а отже на той час уже має давати продукцію концерну. Але це тільки частина, хоті б осягнути технологію м'ясного асортименту м'ясних виробів. Плати, нується також випуск до 120 тисяч ковбас, як варених, копчених, сировокопчених, так і таких, про які ми навіть не здогадуємося. Фасовані в ємності виробляються виключно у вакуумних упаковках для тривалого зберігання.

Тепер, коли знано усі переліки по будівництву, зобов'язання у Закарпатській області, які завантажують м. комбінат сировини? Нарахунок поголів'я, 16 тисяч бичків, туди ж, навіть скатається, 600—700 підгодованих бугаїв, забезпечувати номінальну потужність процентів на сорок. Решту м'яса закупляють

у населення та в сусідніх господарствах. Суть такої політики: купувати по ціні доневищ, ніж може задоволяти держава. Відповідно і реалізація себе продаж готової продукції. Тут же ціни перевищують ціни держави, але помітно відірваністю від кооперативних. Екологічно чисті і явні м'яси виробі, певне ж, варіють. До речі, німці дали високу оцінку санітарному стану колгоспного господарства, яке випускає тільки виключно на природній основі без застосування гормонів і стимуляторів для збільшення м'ясної маси.

Не вкотре уже обізвав колгосп підпорядкованим, і, очевидно, слід виступити, що таким воно відзначається тільки формально. З півроку тому в колективному господарстві відбувся процес роздержавлення. І вчорашні колгоспники стали акціонерами. Нарахунок, що помітно, збільшення заробітної плати. В середньому до 12—13 тисяч карбованців на рік. Більш прибутковий об'єкт, ніж обидні виплат, фінансові і бюджетні зобов'язання, погашення кредиту тепер іде

виплачує на дивіденди, тобто на особисті вклади селян. Люди дуже зацікавлені. Але поряд з цим є інша проблема — надлишок робочої сили. Звідси й потреба розвивати ся дані підприємств нової робочої сили.

Отже, чистий комерційний клас підприємства — це лише м'ясниця айбєрга, основа за бездешевих соціальних гарантіях селян. Саме по собі багате господарство є тим гарантом. Сьогодні на кожній заробітній карбованець люди одержують ще один, аби могли справитися з інфляцією та наслідками 2 квітня. Шомісячний колгосп платити їм додатково 600—1000 карбованців. Така своєрідна «компенсація». Але поки що не можна стверджувати, що успішно вирішуються інші соціальні проблеми.

Слід же сказати, що не за випадковим збігом обставин остаточно скресла крига сумнівів німецьких підприємств. Сталося це після візиту до Баварії 1. Крауцху. Тож до віршів інтеграційного чуття на кон'юнктуру західних підприємств, які поки що розуміються на цьому більше за нас, тоді на 100 карбованців і одного в країні сильнішого підприємства, яке займається не розпродажем застарілих комбикормів, а конкретною, болючою для нас виробничою діяльністю, окресляється, безумовно, контури інтеграції незалежної України в загальноєвропейський економічний процес.

Сергій СКНБА,
власник господарства
«Голос України»,
Луганська область.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Ти
нашим реформам
вдвома?

Дисплей економічних реформ

ДО ЯКОГО РИНКУ

ЙДЕМО?

дповіді на сесії Верховної Ради УРСР 8 лютого цього року Голова Ради Міністрів радянської України Борис Ломачинський розгорнуто характеризував кризових явищ в економіці і назвав шість ключових системно-упорядкованих принципів програми переходу України до ринкової економіки.

На мою думку, ці принципи забезпечать цей перехід, але анедувати мусу державу з кризи і навіть можуть загрозити їй.

Розумно, альтернатива ринкової немає. Але слід враховувати, що в світі є багато держав, які можуть уникати ринку, але не можуть подолати своєї відсталості. Для забезпечення добробуту людей нам потрібно створити ефективну ринкову економіку.

Візьмемо, для прикладу, Кувейт. Влада там переходить за родинним зв'язком — від батька до сина, політичні партії зберігають зв'язки, а країна за двадцять років поділяла шлях від феодалізму до одного з найбагатших у світі ринків.

Друге я стрічний розвиток економіки. Такаво, товари якого становлять серйозну конкуренцію Японії, США, країнам Західної Європи. Державна пречка дає партію, що правда не втручається в економіку. Державні підприємства охоплюють уся систему телекомунікацій, металургію, залізницю, суднобудування, вироб-

ництво цементу і будматеріалів, нафтохімію тощо. Держава володіє 70 відсотком земельних угідь, тримає сільськогосподарський банківську систему та обліковий курс таїванської валюти. Рашта належить ринковій та приватно-банківській.

Ефективна, стабільна робота державних підприємств розвинута країна З'єднаних Штатів, що вони мають право на існування в умовах кризи.

Таким чином, розвиток країни, значення економічних величин впливають на виробництво та розподіл.

Упевнений, що невдовзі в економіці нашої країни знову будуть погіршення, адже у нашої керівництва немає чіткої програми економічного розвитку і повного розуміння причин кризи.

Звичайно, можна йти експериментальним шляхом, та при цьому має бути швидкодіюча система, яка поможіть зберегти економічних законів, чого у нас немає. А невиконання істини останніх законів одностайно визнає м. II.

Тому пропоную «збільшити» часом створити правову систему захисту економіки, яка б дозволяла припинити на державі час до покращення ситуації, що можуть завдати значних збитків народному господарству.

Шкода ми поки що зроби не можемо.

Валерій НОСАЛЬ-ЧУК.
Рівне.

А ВЛАСНИКА НЕ ВИЗНАЧЕНО...

Верховною Радою республіки прийнято Закон «Про власність в УРСР». «Про підприємство в УРСР». «Про підприємство в УРСР». Однак питання, що є суб'єктом власності, залишається невирішеним, остаточно і ґрунтовно різніми законами з істотними розбіжностями.

Так, стаття 20 Закону «Про власність в УРСР» надає право власності як юридичним, так і колективним юридичним (які є суб'єктами колективної власності). Крім того, згідно зі статтю 21 «Основ законодавства Союзу РСР і республік про оренду», «у власності орендного підприємства перебувають вироблені продукції, одержані прибутки та інші майно, яке призначається за рахунок коштів цього підприємства».

Проте стаття 18 Закону «Про підприємство в УРСР» проголо-

шує, що «...порядком виконання прибутку визначає власник (власники) підприємства або уповноважений ним орган згідно з статутом підприємства». Тож з огляду на те, що власниками орендних підприємств є німці і державні органи управління кооперативів, можуть користуватися тими статтями законів, що підтверджують їхню «самостійність».

Отже, другу частину статті 18 слід було б викласти таким чином: «Порядком виконання прибутку (доходу) визначає власник (власники) підприємства або уповноважений ним орган згідно з статутом підприємства». Для орендних підприємств — орендарів підприємств.

Володимир КРОЙВІВ,
кандидат економічних наук, доцент.
Київ.

ЗНОШЕНІ ШНИИ ДАВАТИМИ ДОХОДИ

За підрахунками спеціалістів Хмельницької області є п'ять тисяч нових шнурів з металопроводом. Значна їх частина вважається до заводу, що виробляє, що виробляє новітніми заводцями.

Незабаром цьому буде покладено кінець. Об'єднані виробничо-кооперативні підприємства «Вороніжський» та «Сенс» об'єднання «Вороніжський» закриють науково-дослідні та конструкторські роботи на об'єднанні. Локалізація створення заводу по переробленню шнурів. Він не матиме аналогів ні в країні, ні в світі. Усе створено дослідний завод.

Зок установи, виготовлено окремий вузли обладнання і очисні установки для змусу сумішних рішень більш як тисячохіст найменувань. При цьому їхність буде вищою, ніж жистя, продродити, виробити виготовляється серійно. І це та не цява деталі: за висновками «сентерно-підприємств» очисних підприємств очисних заводів республіки, нова виробництво буде екологічно чистим.

Машинний завод окупилися вже через два роки.

Василь ГРИЦУК,
Хмельницька область.

САМ П'Ю, СКАМ ЧУЛЯЮ

Плануючи поїздки, я за два тижні наперед даю купувати на поїзд, тобто, заранки доводжу до відома міністерства шляхів, в об'єкт. До того ж, за годину до відходу поїзда каси вказують просто неспроможні продавати квитки, та міністерство шляхів не буде знати, чи прийдуть пасажирів, скільки їх приїде, і відат скільки і яких вагонів формувати в поїзд. Тобто, поставте питання, хто кому робить поїзди? Але все стає на свої місця ще в квітні. Оскільки я слухаю додатково 50 копійок, як ах, ходять, що посягує зроблено мені. Та справа не в ціні дріблячок, а в принципі. Підприємство, що жові, ціну квитків на 70 відсотків. То лише б у мене підняли на 75, щоб не суверенізувати дозоровому галаду. Бо все сам ішша картина яні никає, коли нам доводиться з якоюсь-принципні придбати заважкою квитки здавати назад.

Так сталося, що один із квитків мені доводилося здавати в касу за годину до відправлення поїзда. За це мене поклали на карбованців 50 копійок, тобто замість 22 карбованців 50 копійок по верилури тільки 15. І тут же при мені знав про продажі адміністративної м'ясої квиток за 22 карбованців.

Мабуть, не потрібно говорити про те, що, залатувати також подвійну ціну за білізну, я отримав І тієї ж якості, що я рік тому, якщо не гіршої. Тому виникає цілком логічне запитання: «Куди пішли кошти, виручені за рахунок збільшення ціни? На собі пасажир якогось поліпшення одержував? Не відчув.

Отже, міністерство шляхів дє з нас гроші за принципом: «як яні — плати, мертвий — однаково плати».

Поки що ж за всі ці неподобства відповідальності не кесе нікого, бо міністерство само складає правду, само їх розповсюджує, аніж ні контролює. Чи то мало б виконувати контролювати. Бо хіба сам із себе сплати за усього суверенізу.

Василь КАПУСТІН,
Синьфольов.

Маяна в центрі Ужгорода — біля Замкової гори — відра-
ється сільський ярмарок. Тут
розміщено експозиції Закар-
патського музею народної ар-

хітектура та побуту. До речі,
найстарішого на Україні.

Напівкорові архітектурні ав-
самблі приваблюють численних
амазурсентів. Хата з арминею,

АРХІТЕКТУРНИЙ ОАЗИС

воданая млина. Остеронь —
шмочі і церкви.

У асони — споруди — свої
експозиції, що відтворюють
воєнний побут різних атач-

ах груп Закарпаття: бойків,
гуцулів, лемків, угорців та ру-

Ці прекрасні будівлі —
моя тема віснєвої хроніки: ко-

ах розривають минулий
закарпатців, їхній спосіб жит-

Ігор ПЕТРОВ.
Фото автора.

УКРАЇНСЬКА АРМІЯ: ОСТАННІЙ ШАНС

РОЗДУМИ ПІСЛЯ ПУТЧУ

ІСТОРІЯ ДАЄ
УКРАЇНІ
УНІКАЛЬНИЙ
ШАНС. ЯКЩО Я
ЦЬОГО РАЗУ
НИМ НЕ
СКОРНТАЄ-
МОСЬ, МОЖЕМО
НА ДОВГІ
ДЕСЯТИЛІТТЯ
ЗАЛИШНИТЬСЯ
КОЛОНИЄЮ. БО
ЯКІ Б ПИШНІ
ФРАЗ
І СМІЛНІ
ДЕКЛАРАЦІЇ НЕ
ВНГОЛОШУ-
ВАЛСЯ,
СПРАВЖНІЙ
СУВЕРЕНІТЕТ
БЕЗ ВЛАСНОЇ
АРМІЇ — БЛЕФ.
ЦЕ ДОВЕЛИ
СЕРПЕНЕВІ
ПОПІ У МОСКВІ.

МНГОТІЛН на екрані кравчицьківського ЦТК спотворені інтелектом обличчя генералів. Як аклякниці повторювалися слова: «Народ і армія єдині. Відсіюючи переросток в наші країні неможливі». Десятки тисяч замполітів продовжували втовкмачувати в голови солдатові збанкрутілі догми марксизму-ленінізму. Віськівсько-промисловий асолю поживрав дедалі більше мільярди. Гинули в мирній масі люди, сини поверталися до батьків з цинкових домономів. Народ лякали міфичними агресорами, які ось-ось нападуть на талонно-купонний СРСР.

[illegible]

Армійський генералітет не місиди у більшість своїй підтримав заколот. Майже всі командуючі окрутими бадьорно сивадили: «Єсть!» Ке сталі диняком і ті, що «командують» на Україні. Командуючі Київським, Прикарпатським, Одеським окрутими та Чорноморським флотом стали на бік пучків. Особливо відзначився адмірал Хронопулю. Кажуть, що після одержання інформації про заколот він ледь не танцював від радості.

Чому ж так ненавидять генерали й адмірали демократію, чому поперек горла стоїть їм гласність, чому так бояться прозориня народу? Відповідь проста: їм є що втрачати в старій, відміраючій системі. У державі «сірих» генсеків воєни мали все. Руїниці цієї держави означає для них втрацати алди і привілеї. А якраз 20 серпня мав початися перший етап цієї руїнації.

ПРІГЛАДУЮ, як нас, молодих солдатів першого року служби, в чехословацькому місті Майдане-Болеславі, в чехословацькій п'ятирічній школі, вчора, 15 лютого, привітали. Із задоволенням ми зустрілися з нашими земляками, поглинали залізничного товаришу станцію. Командир дивізію відправляв контейнер, необхідні були асантинки. Забиваючи контейнер килимками, килимками, сервізами, килимками, ми не могли пообізнати евакуйовану, що допомагаємо евакуйовуватися кожному му писелі. На такі роботи нас посилали доволі часто — генерали «чистили» чехословацького. Хто плахав, хто кидав туди своїх єврейнів і кидав на Німеччину, Угорщину, Польщу, Монголію?

Після проголошення Горбачовим політики нового милосердя почалося виведення радянських військ з ірану, Східної Європи. Цього не могли простити Горбачову і Шеварднадзе не могли. Едуард Амвросієвич під шаленим тиском генералітету і високопоставленої партії хотів змушувати бувати відставку. А 19 серпня добрався нарешті й до Президента.

Кожему у серце став для генералів і парад республіканських суверенітетів. Адже це означало в перспективі створення національних армій, а відтак і ліквідацію досі нікому не підконтрольного міністерства оборони. Генералітет рішуче виступив проти прагнень народів імперії до незалежності, жорстоко придушуючи визвольні рухи в Прибалтії, Закавказзі, Месопотамії. Згадаймо тільки синісено відомості про те, як вбивали вільних людей. Тбілісі, Баку, Тифліс, Рига. Генералітатом доводилося розстрілювати в'язнів. Усупокох. Ка їхніх руках норов грузинських двача і дитинських юнаків. Проти

пшi вiзмику генеральну репетицiю путчу у Вiльнюсi, язови, варейникови, моiсееви вивели танки й на вулицi Москви. Якщo ранiше «нашi» чавили гусеницями «екстремiстiв» у колонiях iмперiї, то 19 серпня стрiляли вже в сiм'янокровних брaтiв i сестер

Після кривавого неділля у Вінніпесі, після моїх репортажів з місця подій лідер депутатської більшовиї Верховної Ради України О. Мороз звинувачує мене в упередженості й необ'єктивності. Особливо не подобалися йому словосполучення «чавалитий танками людей». Кв'є рсданувий «літучий», де обговорювався лист лідера більшовиїт, я пообіцяв, що надаю їм ватимую інформацію. Перефразую: «Якщо це не людські тіла», — й бачите, товаришу Мороз, танки знову переїхали.

Якщо залишити незмінною структуру страшного монстра, завуальованого казочками про «непобедимую и легендарную», перебудувати їх раз. Заради збереження свіжих привілеїв вони здатні піти далеко. Адже, нім стало відомо, главіри путчу захопили у Горбачова «дипломатів» кодами на пуск ракет стратегічного призначення. Навіщо? Чи не для боротьби з «єнштейнстами» всієї планети?

Решення Верховної Ради України про відновлення міністерств оборони республіки і створення національної гвардії, це означає, що в Україні до міністерств необхідно негайно звільнити з армії всіх, хто брав участь у заколох або в інших актах насильства. Робити це треба не тільки відповідно до міжнародного, а і суворого внутрішнього закону, не допускаючи жодних винятків. Інакше починають розбухати національного війська, треба невисмердити звернути увагу на соціальні проблеми, які виникають серед військових, на відміну від генералів, живе в жалюгідних умовах. Без мільярта гривень неможливо відновити комсари — іншопартию особових відділів. Професори називає потрійні розстріли, вбивства, вбивства. Критичний виборю на службу УНА мають бути відняти українському народові, при

має ніякі свої території. Скорочувати мільйонну армату, треба пам'ятати, що на Україні на кожну тисячу цивільного населення тепер маємо 20 військових (для порівняння: у Китаї — сім).

До завоювань на Україні не було жодного командуючого округом, армією чи навіть корпусом з числа українців.

Ця дискримінація — теж одна із складових «зав'язаної» доктрини екстериторіальності армії.

Національне військо України має взяти з досвіду військового будівництва Збройних Сил СРСР лише те, що працювало на підвищення їх боєздатності. Армії суверенної України немає потреби запозичувати військові традиції у союзної імперської Сталінової армії. Сталінознавство — це не тільки історія, це і сучасна політика. Стріляти — ось наш візир.

Мабуть, треба змінити майбутній армії України існуючі ким військові звання (у нас споконвіку були свої) розробити форму, реорганізувати військові училища.

Для створення УНА потрібні чіткі і кошти. Але зволікання з радикальними заходами при трансформації Київського Прикарпатського, Одеського військового округів та Чорноморського флоту у збройні сили України несприятим. Кошти же на створення української армії треба буде набирати деінде, якщо розумно не використати колосальні ресурси, які мають військові частини на Україні, не дівлячи переказати їх у Москву.

Історія дві України унікальний швіс. Якщо в цього разу ним не скористаємось, можемо на довгі десятиліття залишитися колонією. Бо які б пишні фрази і сміливі декларації не виголошувалися, справжній суверенітет без власної армії - блеф. Це довелі серпневі п'ятні в Москві.

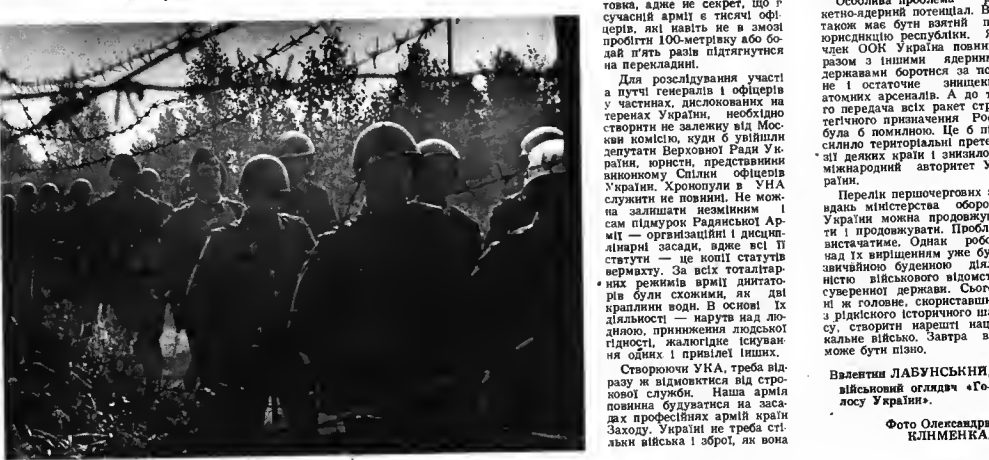
Говорячи про продажні і рсакційність генералів, забувувтиємо, що вистоя героїчним захисникам «Білого дому» в Москві допомогли й люди з генеральським погонами — Кобець, Лебедь, Грачов, Шалашников. Переконаний, серед генералітету що служив на Україні, те знайдуться справжні демократи, патріоти України.

Особлива проблема — у кетно-адерний потенціал. В такому має бути зв'язний підкориснодія республіки. член ООК України повинен разом з іншими ядерними державами боротися за мир, не істотично зніщати атомних аеросолів. А до го перетворення всіх ракет стого призначення Росія була б помилкою. Це б сильно територіальні претензії деяких країн і знизило міжнародний авторитет України.

Перелік першочергових
 видань міністерства оборо-
 ни України можна продовжу-
 ти і продовжувати. Пробл-
 ема вистає, однак, коли на-
 над їх вирішенням уже бу-
 дь-яким чином буденною ді-
 яльністю військового відом-
 ства суверенної держави. Сьо-
 годі ж головне, скориставш-
 и з рідкісного історичного
 су, створити нарешті на-
 кальне військo. Завтра
 може бути пізно.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ
військовий оглядач «Го-
лосу України».

Фото Олександри
ДЖИМБУХА

БИТИЙ ЛІС СТРАДНИК

Розповідь про правозохисник Василь ОВСІЄНКО

Його коність розпочиналася як у більшості школярів комсомол. Хоч і народився в Ксверівці на Київщині, проте семиріччя закінчив у Росії, агодом гірничо-промисловою школою у Шахтах, працював шахтарем. Був, до речі, комсомолом.

Перше позбавлення волі на 10 років Юрій Литвин одержав 18 років за так званий есхистийний протест проти колгоспного начальства. Його етапували на будівництво Кубинської ГЕС. З допомогою Сидора Конопки, який працював з його батьком, матері вдалося вивести сина, але не надовго. Вже 1955 року Юрія заарештували в Ленінграді за створення в неволі «Групи визволення України». Як наслідок — 10 років позбавлення волі в мордовських концтаборах.

Роки ув'язнення стали школою його громадянської становленості. Литвин об'єднався з багатьма учасниками демократичних рухів та національно-визвольних змагань, був у близьких стосунках із такими свідками особистостями, як Михайло Сорока, Олександр Тихий, Леонід Лук'яненко, доктор Горбоний, мітрополит Писин Спійний. Там же, в неволі, одержав основи багатьох гуманітарних наук, речитав усю доступну сучасну класичну літературу, а щодо поезії — міг годинами читати її з пам'яті. Саме в Мордовії поет написав основну частину книжки віршів «Трагічна галерея», яку згодом присвятив видатному правозохиснику Леону Лук'яненку.

Звільнившись у 1965 році, Юрій Литвин змінив провінцію до киянського посольства в Москві, шопарода, літературні зв'язки, міждержавні підкаки. Там він розповів про умови життя політ'язнів.

Стів Литвин працювати на заводі холодоінженерів у Васильові, одружився. Народився син Ростислав. Але мовчозливий знову вимагав від поета виїхати з України, погрозивши новим ув'язненням.

Довелось податися на декілька років до Сибіру. Коли ж повернувся на Україну, в 1974 році його знову «оформили» ув'язнення на 3 роки за популярною тоді статтею 187-1 («Назлепництво» вгляд, що палпомажте радянській державі і суспільству лад»). Інкримінували з есхисту літературну творчість: «Трагічну галерею», «Поэму о поднежнии

ка», прозові твори «Безумство», «Рабочее дело».

Етапували цього разу Литвина в Нюмі, до кримінального табору. На розподіл «рабським» начальником спитав про спеціальність. «Поет», — відповів Литвин. «Поет? — здивувався начальник. — А мене поети не потрібні. Мене потрібні ботаники. Гіт-гіт! Побіжте таксиста ботанику». Режим у тому таборі був тяжкий, ніж у Мордовії. Нагладі хвороби з гумовими кийками і застосовували їх на власний розсуд. Там Юрій захворів на виразку шлунку і дивом не помер під час операції.

Звільнившись у 1977 році, Литвин жив у Баратах під адміністративним наглядом, тобто не мав права виїхати за межі села. У 1978 році його відвідала Оксана Мешико. Жінка повила, що після арешту Михайла Руденка, Олександра Тихого, Микола Митрополит, Микола Матусевич, Леонід Лук'яненко нікому працювати в Українській Гельсінкській групі.

«Про що мова, Оксано Якімо?» — сказав Литвин і без оглядки поринув у правозохисницьку діяльність. Його публіцистичні твори цього періоду стали видатним внеском у теорію і практику правозохисного руху на Україні. Литвин удався до постави український правозохисний рух із міцною ідейно-теоретичною основою. Він знаходив його витік в природному волелюбстві нашого народу, а тривалі національно-визвольні змагання, в уніфіковані «являють — заважкий республіці». Найближчим за хисником про людину і нації Литвин вважав Шевченка, який чітко зорієнтувався між тильми в умовах національної незалежності в колі вільного народу може стати вільною кожна людина.

У літні 1979 року його заарештували до райвідділу, де викликали фізичну наругу, продовжили адміністрація і відсутності допомоги, щоб 6 серпня заарештувати, звинувативши в наслідкомому опору міліції.

У неволі Литвин завершив (точніше, заповнював) велике есе «Якщо Бога нема — все дозволено». Автор уявляв бере за руку Леоніда Ліліча та й проводить його через арешт, слідство, етапи, в'язницю, наразі, позначив настанови в'язня «на шлях виправлення». І показує, які жакливі наслідки породила правозохисницька «революційна насильства» над людністю і народом.

Тоді діяла негласна постаюла всі члени Української громадської групи сприяння виконанню гельсінкських угод та її прихильники мають залишатися в неволі. Хто мав можливість «виїхати» по новій «справі». Отож за три місяці до кінця терміну Литвин знову засудили за так звану «антигромадську агітацію та пропаганду» — на 10 років у таборі особливого суворого режиму та цять років заслання, присвоївши титул «особливо небезпечного рецидивіста».

Режимні умови в таборі ВС-389/36 у селі Кучино Чусовського району Пермської області ставали досить нестерпними. І Литвин у вересні 1983 року розпочав довготривале голодування протесту. Через два тижні відмовився від їжі ще на 26 днів. Тоді ж лікар станції Все-світська оглядоси, що є наразі не підтримувати з'явився у їхній боротьбі з адміністрацією, тобто не рятувати, доки голодування не йде до ступеня коми, з якого лише вийдуть, то інвалідами.

Трохи відійшовши та повернувшись у Кучино, Литвин узявся писати повість «Якляна» українською мовою. Але написав — близько 40 сторінок — забрали «на перевірку». І, зніска річ, не повернули.

Литвин ще до того казав: «Якщо матері нестерполиво відмовляти, як убивають її дитину, так і мити» — як нішати його таір. А тим паче, коли зривають його з утроби недовольства і розпутью брудними чобітьми...».

А режим стає дедалі жорстокішим: крадіють за невинною порни вивертку, за спроби чинити з начальства, за те, що сія у денний час на нирі, «за непорядок на робочому місці», просто за те, що нестасе час побачення, а потрібно, щоб світ нічого не знав про становище «неіснуючих» політ'язнів. Починався мор...

На початку 1983 року помер Олександр Курма. 5 травня 1984 року Олександра Тихого та Івана Мамича, Ультку забрали на смертельний етап Валерія Марченка.

Фінальним став Юрій Литвин, який вів протест з медичної допомоги — ніякої. Вгазі збавили свою причетність.

Ще на початку 1984 року зубний лікар узявся зроби́ти «Литвинів» протези. Облядав його пензлем та й більше не виставляв. З останніх місць Литвин не міг узяти в рот ні холодного, ні гарячого, а ви-

бору ж харчів у таборі немає. Стали мучити шлункової болю. Поет розумів, що третьої операції на шлунку він не витримає. 21 серпня 1984 року Юрій поспував у стіну до сусідньої камери Микола Горіно і сказав, що не годен ходити і нічого не бачити. А 23 серпня спілка мерників, повернувшись на обід, виявили, що в Литвині розрото живіт: що сталося, можна здогадуватися, але ніякого інструмента нагладіти так і не знайшли. 4 вересня 1984 року поет пішов з цього світу.

Поховали Юрія Литвина на кладовищі в селі Борисово Чусовського району. Похоронили спочивши із номером «7». А через рік, під номером «9», поховали Василя Стуса...

Радянські закони забороняють родині перезахоронювати тіло в'язня, донки не скінчилися тривалість ув'язнення. Але родині Тихого, Литвинки і Стуса разом із громадськими організаціями домоглися дозволу перевезти тіла останки патріотів на батьківщину.

Пішла справа з творами померлого у неволі правозохисників. Майже все, що написав Литвин, довнин в сейф НКДБ.

Згідно із законом УРСР від 17 квітня 1991 року всі політ'язні реабілітовані, але тільки за політичними зв'язками. Тепер треба довести, що ми не були чужими...

Литвин омірвовав Україну вільною, який не потрібні політичні зв'язки, мілйськйні зв'язки. За тату Україну поклав влі свою світлу голову.

Роки його першого ув'язнення стали школою громадянського становлення.

Литвин зблизився з багатьма учасниками демократичних рухів та національно-визвольних змагань, був у близьких стосунках із такими особистостями, як Михайло Сорока, Олександр Тихий, Леонід Лук'яненко, доктор Горбоний, мітрополит Писин Спійний.

У неволі Литвин завершив (точніше, заповнював) велике есе «Якщо Бога нема — все дозволено». Автор уявляв бере за руку Леоніда Ліліча та й проводить його через арешт, слідство, етапи, в'язницю, наразі, позначив настанови в'язня «на шлях виправлення».

І показує, які жакливі наслідки породила практика безбожного «революційного насильства» над людністю і народом.

Кор. УкрІнформ.

ЛЕСЯ УКРАЇНКА І СВІТОВА КУЛЬТУРА

До 120-річчя з дня народження Лесі Українки

Така тема міжнародного симпозіуму, що 3 вересня відкривався у Луцьку в рамках відзначення 120-річчя з дня народження гениальної поетеси.

Вчені, письменники, літературознавці, дослідники

творчості Лесі Українки не лише з ішої країни, а також із США, Канади, Болгарії, Югославії, Німеччини, Польщі, під час творчих засідань, зустрічей за круглим столом розглядали різносторонні аспекти величезної

поетичної та драматургічної спадщини письменниці. Пильна на світову культуру, обговорювали принципи видання повного зібрання творів, проблеми наукової біографії поетеси. Учасники симпозі-

му побувають у Літературно-меморіальному музеї Лесі Українки в Колодязному, де жила і писала багато творів нахненна співачка «досвітних вогнів»

И ВСЕ ЖЕ МОНОЛИТ?

**Я
По**
ДО
НАСЕЛЕН

них росте й патологія статевних органів у чоловіків. А це вже — пряма ознака вироблення. Крім того, в 1986 році в Україні народилося понад 100 тисяч дітей, 62 чоловіків (замість 105 за нормою). Характерно, що коли в Народні почали завозити чисті продукти, статистика вже почала виходити в норму.

Всі каже незалежне свідчання: Україна перебуває не на грані екологічної катастрофи, а на цілої грані. Катастрофа відбулася. І всім — її жертви. Треба карати винних, це відповідно до дій.

Наступер, треба наразити відповідну повну природоохоронну інтеграцію по кожній області, і особливо по кожній «причорноморській області». Треба зможу, чому виничати, що

Дуже вдячний за публікацію моєї замітки «Тримайтеся худобу!» про забезпечення населення простими ідентифікаційними дозиметрами. Хочеться лише підкреслити, що йдеться не про електронні, а стрічкові прилади.

Чому? По-перше, шна. Хотілося б, щоб дозиметр був доступний і коштував не дорого, як за тестер. По-друге, простота і надійність.

Автомобіль ЛІСОВЕЦЬ,
слюсар вимірювальної
апаратури ВО «Азот».
Дніпропетровськ

4 вересня 1991 року: № 171.

Т?

що «зеле-
сальний аа-
дуку, при
ньому рів-
тку ми
немо мож-
зруйнова-
шими сло-
«Укриття»
спадатим,
необхідні
ю. Краси-
го галівні-
астичною,
ростатися.
як захо-
вн відхо-
ероблона?
го завдання
зати за
ливностей.
полягає в
«Укриття-2»
саркофа-
ому немає
у, що грунт
незвичайно
ення. Та й
«Укриття-2»
за де-
буде над-
ї вели-
у будь-яко-
у такої мо-
омоно-
ого енерго-
найоптис-
роботи.
а, досить
дистанцій-
Щоправда,
вирішити
ення газів,
іно, й вуг-
ють анділя-
блону
про конт-
рутів під
не витри-
таження.
дизайнат-
ролю Вікто-
спеціалі-
в пре-
саме й

звзначили, що варіант омонолічення зруйнованого енергоблока та «Укриття» якраз і буде пов'язаний з найбільшими безрозтратами. Вони переконують, що всі приміщення, які залишатимуться бетоном, мають бути обстежені, в них треба встановлювати опалубку і металеву арматуру. Щоб не залишалося пустот, хтось повинен спрямовувати трубу бетонопроваду в потрібні місця. Крім людей, цю роботу ніхто виконати не зможе. І ще, при омоноліченні зруйнованого блока, буде введено контроль за поведінкою радіоуклідів. А отже, можливе їх нагромадження до критичної мси. І остинне. Грунти під зруйнованим блоком у зв'язку із зведеною а них стінкою перекриття водою й перейшли в категорію пливунів, поведінку яких при збільшенні навантаження є непередбачуваною. Це робить можливим нерівномірне осідання моноліту, що може викликати руйнування третього діючого енергоблока. Що ви про це думаете?

— Щоб повернути грунти під об'єктом «Укриття» з третьої в другу категорію, з розрахунку на яку й будувалися третій і четвертий блоки, можна розрізати стіну в грунті й здійснити водопониження, можна воду й відкачати. Що стосується обстеження приміщень, встановлення опалубки й арматури, контролю за безпечним заливанням бетону, то обстеження можна проводити й дистанційно. У найвідповідальніших місцях його здійснюють добровольці, які свідомо підуть на допустимий ризик. Крім того, заливання розвалу бетоном відбуватиметься поступово, люди рухатимуться вглуб зруйнованого блока по товщі вже залитого бетону, який є захистом від іонізуючого випромінювання.

Бесіду ві-
Юрій ДРОНЖКЕВИЧ,
Чорнобиль.

залишки палива та радіоактивний пил у нижніх приміщеннях.

Найфантастичнішим мені уявляється варіант розбирання зруйнованого блока і «саркофага» до «зеленої галівні». Для цього немає необхідних техніки, технології, й безрозтрата, ка мою думку, будуть величезними. В астрономічну суму виллється й економічні затрати на цю вигід. Прибрати «монстра» з поверхні землі, звичайно, треба, але готові ми до цього будемо ще дуже не скоро.

Леа ЛАПШИН,
нвчальник БМУ НПО
«Прип'ять».

Факт і коментар

ЕНТИ У МАЛИНИ?

виробни-
препаратів
едення рв-
лашу лю-
і ска-
Та на сьо-
затій рес-
робки вче-
екоофе-
арий не-
з'яви-
новина:
едення рв-
завод ін-
директор
В. Галі-
підготов-

лена технологічна схема, підбирається відповідне устаткування. В наступному році після монтажу потонових ліній спеціалісти планують приступити до випуску таких потрібних нм усім препаратів. Але, на жаль, ще не вирішено до кінця проблема фінансування цих робіт. (Іх орієнтовна вартість — півтора-два мільйони карбованців). Є труднощі і з постачанням сировини та різних матеріалів, а також монтажу й налагодки нового обладнання, реконструкції цехів, будівництва складських приміщень.

Микола ХРІЕНКО,
Житомирська область.

Як засвідчують архівні документи, село Річниця Чорнобильського району засноване дуже давно. Ще й до цього часу поблизу нього збереглися залишки древнього городища, оточеного валом. Але після втрати катастрофи село Річниця зникло

Забруднення навколишнього середовища — поняття складне й широке. В нашому регіоні головна його складова — радіація, але разом з нею діють і хімічні, і радіохвильові, і теплові чинники. Не можна виділити щось одне. Бо загальний результат — це вплив на живий організм усіх факторів. А цього якраз і не врахували експерти МАГАТФ, блокуючи так звану 35-берну козце коли іна може вижити за умоа посяленого радіа-ного випа-

Між тим радіація не просто накладалася на вже існуюче забруднення, а поможлася на нітрата, погану якість води, незбалансований харчовий раціон. Почався процес виродження.

Візьмемо конкретні цифри. Безплідність завжди трималася на рівні 10 відсотків. У нас же, на Житомирщині, безплідність молодих подружжів перевищує 15 відсотків. Це страшніше стає, коли ознамилися із статистикою пологів. Близько 15 відсотків їх завжди проходило з порушеннями, патологічно. А тепер на Укрніні до 50 відсотків пологів — патологічні. У відносно благополучному щодо радіації Малицькому районі в 1989 році 92 відсотки пологів пройшли з порушеннями.

А гляньмо на патологію кемовлат. На початку століття таних немовлят загалом у світі було 4 відсотки, тепер — близько 10. На Україні маємо понад 15.

Тільки за п'ять останніх років кількість вроджених патологій у Житомирській області зросла вдвічі. Серед них росте й патологія статевих органів у хлопчиків. А це вже — пряма ознака виродження. Крім того, в 1986 році, наприклад, у Народичах на 100 дівчаток народилося 62 хлопчики (замість 105 за нормою). Характерно, що коли в Народичі почали завозити чисті продукти, статистичні дані почали входити в норму.

Всі дані незаперечно свідчать: Україна перебуває не на граді екологічної катастрофи, а вже за цією гранню. Катастрофа відбулася. І всі ми — її жертви. Треба на-решті визнати це і відповідно діяти.

Насамперед, треба на-решті здійснити повну природоохоронну інвентаризацію по кожній області, і особливо по ножиному «причорнобильському» району. Це дасть змогу чітко визначити, що

Роздуми генетика

Я ХОТІВ БИ ПОМИЛИТИСЯ...

ДО ВІДОМА МІНІСТЕРСТВА У СПРАВАХ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ВІД НАСЛІДКІВ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

терієм має бути внутрішнє забруднення людського організму.

Тут треба розділити заходи на три частини. Перша — серйозна державна програма, друга — скоординовані дії благодійних організацій, третя — особисті дії кожного з нас.

З'ясуємо все по порядку. На мою думку, новим державним програмам та заходам не вистачає повноти й головне — науковості. Наведу приклад. Наша область забезпечена на сьогоднішній день медіапаратурою. Однак це дороге обладнання використовується лише на 10 відсотків. Головна причина — бракує висококваліфікованих спеціалістів. Економлять кошти на підготовці й закордонному стажуванні. Це при тому, що область щорічно втрачає близько 200 мільйонів карбованців через хвороби людей і зниження продуктивності тварин. І ще

з української землі назавжди, бо воно потрапило в 10-нілометрову зону відселення навколо Чорнобильської АЕС. Колодазі з отруєною водою і протигаз біля йони в місцевій церкві... Ось такий трагічний фінал древнього польського села. Фото Сергія БУКОВСЬКОГО.

одне. У Народичському районі сіють навіть там, де забороно, де рівень забруднення перевищує 15 кюри на квадратний нілометр. Аргумент: людям потрібно працювати. Утворилося замкнене коло, і розірвати його можна лише одним способом — чим швидше переселити людей. А якраз переселення — найслабше місце в іній діючій державній програмі.

Як генетик, я зробив доволі сумні підрахунки: якби одразу після аварії прийняли й виконали радикальні рішення про повне відселення, то в инішньому і трьох наступних поколіннях можна було б зберегти здоров'я 300

тисячам людей. Така ціна помилки. І ми продовжуємо примножувати горе. Звісно, головні обов'язки тут повинна взяти на себе держава. Але й численні благодійні організації могли б сказати своє вагоме слово, якби зосередили свої зусилля саме на переселенні. Так, як це робить громадський благодійний фонд, що діє у нас в Житомирі при незалежній благодійній газеті «Житомирський вісник». Цей фонд так і називається — «Фонд переселення в безпечні місця жителів радіаційно забруднених територій» (розрахунковий рахунок № 700935 в АКБ Укрсодбанку м. Житомира, МФО 311272). Протягом двох років за кошти, зароблені журналістами, та на громадські пожертви вдалося переселити вже 11 сімей, насамперед багатодітних. І робота ця триває. А в редакції — лише 12 штатних працівників...

За моїми особистими прогнозами тільки 15 відсотків инішніх жителів радіаційно забруднених територій «доберуться» до середньостатистичної тривалості життя. Але це ще не все. Найстрашніше — проникнення генів-мутантів (так званих «поламаних» генів) у спадковість наступних поколінь. Отже, патологія на-ростатиме. Через 40—60 років вона проявиться в усіх своїй страшній могутності. І тоді...

Я хотів би помилитися у своїх прогнозах. Вячеслав КОНОВАЛОВ, професор, Житомир.

Нешодави-
медиків, які
лікар і раз-
за запрошен-
ні побували
Серед го-
Надія Федо-
зоці аона і
на межі Чо-
лася саніта-

— Надіє-
мета вашої
нію?

— Мета-
дом з япон-
які займаю-
потерпілим
бардувань-
сакі. Ми в-
ково-дослід-
нліники. Вра-
центр. Пови-
рого, до які-
лізи крові,
велоероме-
чого, а так-
наданням
б'ється вир-
годин. «Хібі-
дують, адже
починається

— Про о-
ти — тільки
ти. Порівня-
ко, а вис-
Тож скажіть
ся самі пі-
лікування
і в Японії?

— Але
ситуація. Н-
пали під
опроміненн-
гамма. Заз-
іоманітних
Вона одер-
опроміненн-
протягом т-
зоакі, і зс-
лідки різні
мєнева кат-
з'явилася т-
нас вже пр-
потерлілих.

— «Хібакус-
отримали и-
то менше
ше від га-
— За ч-
доза менш-
жається не-
ми чи японі

— Японі-
дали говорі-
то відрізня-
і метод бі-
рті, тобо
жаної доз-
рез хромо-
Наші аналі-
вствовити
но лише не-
міння. Як
зробити це
оскільки їх
стється ка-
сможних пер-
залишають
Завдяки ц-
яи нещодав-
ку, що виз-
ші опромі-
були зави-
п'ятнадцять

Дуже до-
нас, у Япо-
психічну р-
нусі». Нещ-
минув без-
справжнє п-
вально спо-
вони бігли
річка зна-
танки... У
трапляються
лади, бул-
вбивств. А
ції — хва-

— А чи
бакусі» у с-
громадські
— Споч-
намагалися
вони підпа-

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

«ХІЖАК»
«ПІКВІДАТОРИ»

Нещодавно невеличка група українських медиків, які лікують червонощипку, а також пількар і разом з їхніми співробітниками з Мінська за запрошення Християнського союзу Яно. ай поїхали в цей край.

Серед гостей «східного сусіда» була й Надія Федорівна Романенко. Ще в 1988 році вона працювала в медичному пункті в місті Червонобильській зона, де проводили санітарна обробка радіаційно забруд-

неного транспорту. Згодом очолила відділення променевої патології Київської лікарні № 25, до якого так хотіло потрапити «пількарів», оскільки здоров'я хвалитися їм не доводилося. І навіть після операції розраховувати на таке ж щире співчуття й розуміння в будь-якому іншому медичному закладі. Сьогодні Н. Романенко — ваша співрозмовниця.

Надія Федорівно, а на мета вашої поїздки в Японію?

— Метв — обмін досвідом з японськими медиками, які займаються «хіжаками» потерпілими від атомних бомбардувань Хіросіми й Нагасакі. Ми відвідали три науково-дослідні інститути, дві клініки. Вразив діагностичний центр. Повне обстеження хворого, до якого входять і аналізи крові, і гистологія, і неологеретія і багато ще того, а також огляд лікаря з наданим рекомендацією, відбувся впродовж лише двох годин. «Хіжаки» це я нагодувало, адже обстеження має починатися з аналізу крові.

Про обстеження говорять — тільки душу шматувати. Порівняння робити легко, а аналізи — важко. Тому скажіть, чи відповіли ви самі підхода медиків до лікування потерпілих у нас в Японії?

— Але в нас зовсім інша ситуація. Наші потерпілі піддалися під дію різних видів опромінення — альфа, бета, гамма, нейтронів, а також іонізуючих хімічних речовин. Вони одержали великі дози опромінення одразу чи поступово, впродовж часу, зовсім різні. Наприклад, променева катаркта в японців отримали невелику дозу, а ми вже прооперували кілька потерпілих.

«Хіжаки» ж здебільшого отримали велику дозу, а ми менше ніж 100 рад, і лише від гамма-випромінювання.

— За чиним критерієм доза менше за 100 рад вважається незначальною, якщо ми пояснимося?

— Японськими. А якщо далі говорити про підходи, то відомістю в нас іншого РІ, тобто визначення одержаної дози опромінення через хронометричні збавки. Наші аналізи дають змогу встановити дозу досить точно, до невеликої після операції. У нас ж неможливо зробити чортів будинок, якщо не розкопати їхній ґрунт, якщо не ліквідувати хронометричні збавки. Це дуже важко здійснювати на всіх життєвих завданнях цього методу. Ми нещодавно ділилися висновками з визначення радіації при опроміненні «хіжаками» японці записали приблизно на п'ятнадцять відсотків.

Дуже добре, на відміну від нас у Японії організм неспокійно реабілітацію «хіжакам». Ямак бомбардувань не минає безслідно. Це було видно в наших військових, де велико сполуча з людей. І вони бігли до води. Досі в ринках знаходять людські скелети. У наших військових трапляються психічні розлади, бачу винаходи самозахисту, вивчення радіації, хімії, звичайно, це не тільки захист, а й лікування.

— А чи об'єднують «хіжаки» у свої спільноти чи інші громадські організації?

— Спочатку «хіжаки» намагалися приховувати, що вони піддалися в атомне бом-

Занон про «хіжаки» — потерпілих від атомних бомбардувань Хіросіми й Нагасакі. Передбачає надання їм лише пільг медичному обслуговуванню. А воно, в свою чергу, постопаєне так, що головний лікар клініки вилітає в інше місто заради одного хворого...

бардування. Перелік перед радіацією пошкоджених поширювався і на постраждалих від неї. Крім того, протягом десяти років після війни, коли в Японії зачинилися сполучення Штатами Америки, ця «тема» вважалася дуже забороною. А сьогодні «хіжаки» ведуть активну громадську діяльність.

— До речі, американці — винуватці страждань «хіжакам»? Обов'язували в Японії інститут, який займається медичними проблемами потерпілих від бомбардувань?

— Це ніхто в Хіросімі не знає. І в Нагасакі — 80 тисяч.

— Все ж менше, ніж у нас «пількарів» та евакуйованих. А якщо так, то їм, мабуть, і пільг надася більше?

— Занон про «хіжаки» було прийнято тільки тоді, коли країну залишили американці. І передбачалося, що надання «хіжакам» лише медичних пільг і жодної гроші. Цей закон діє й по сьогодні.

— Мабуть, тому, що в багатьох країнах ніхто не турбується про банку «згущених» та кілограм грецької сири...

— Не скажіть. Сьогодні це так, але коли приймався закон, японці жили досить скрутно. Та законодавці, здається, виходили не з цього.

Чотири рази на рік «хіжаки» можуть лікуватися безкоштовно. Платити треба або за доглядом клініки, або за лікуванням в Японії або й лікується дуже дорожче. За таким умов «хіжаки» підійти буть здоровими. Для людини це природно, і не варто було б про це згадувати, якщо бперше очинка не було іншого прикладу. Через наше всезагальне безбаче ставлення інколи винилю буть в хворим. Нам на увазі, звичайно, «паперови» хворі, які не болять, зате відчиняють двері до пільг.

— «Хіжаки» можуть самі звертатися до своїх клінік чи до інших лікарень?

— Іх викликають. А, судячи з вашого запитання, вам і на думку не спадає, що можна чинити так паперово, як і самі ідуть до хворого. Спеціально для цього в клініках є автобуси, а якщо треба ідти в інше місто, то вони їдуть застраховані і літак. Навіть ніколи йдуть лише про одного (і хворого, 8 клінік), а якщо ні, то вони зустрачають заступників головно.

го лікаря, бо головний лікар (а не хтось інший) був саме в такій поїздки в інше місто заради одного чи двох хворих. І все за рахунок клініки.

— І звичайно, без підождо використання службового становища в особистих цілях.

— Боже жбо, Чесність національна риса японців!

— І як же відбувається обстеження й лікування?

— У Японії немає паспорту, а ось «хіжаки» йдуть в інше місто, беруть паспорт, а потім, поки доїждять до столиці, де беруть хворі, пневмонію, виділяють найкращих лікарів професіоналів. З цього починається. А далі — нікого безсудово, всі — нікому «втрудаю». Все — відносно. Саме для цього конкретного хворого. Приїждє інший — і янову все буде робитись, нає тільки спеціально.

— Установі за одним лікарем закріплено п'ять — шість хворих. А є ще стажери, лікарі молодшого професіоналі, санітари... У медперсоналу — чисельна перевага над хворими.

— Якби розміри не можна не горюються умова праці самих медиків...

— Лікари в Японії працюють з 9 до 16-ї години. Але ніхто не тіде нікого, нікому треба надати допомогу. До речі, саме лікари разом з юристами і танкістами — найбільш оплачувані професії. За місяць вони заробляють понад десять тисяч доларів.

На робочих місцях — максимум чистоти. Багато обслуговуючого персоналу. Лише в лабораторії працює триста чоловік. І кожен при ділі. Хтось переміщує штативи, хтось тильки розливає препарати в пробірки. До кожного аналізатора прикріплено несе окремі людино... За день така лабораторія виконує до шести тисяч найрізноманітніших аналізів. І кожен здібний, дідловитість.

А якщо клініці потрібна нова апаратура, хоча б установка для рентгенівського дослідження, то її не доводиться «випитати» роками, на місці вона буде встановлена. І якщо в японців ставляться до наших медичних проблем допитливі за Чорнобильом? Чи не вважають, що ма й буть?

— Ні. Там цінують кожену людину. І який у нас постраждаю один чоловік, вони ніколи не сплутають наші біди.

— Тож чи відбулось чини дослід? Чи можна їхати туди або неможливо спостерігати згодом?

— Язичи, хоча вони, гадаю, чинити не палять, а хочуть нам допомогати. Адже вони теж використовують атомну енергію, і від такої біди ніхто не застрахований.

Розмову веде Олександр Яковлев, спеціальний кореспондент «Голосу України».

червонощипку, а також пількар і разом з їхніми співробітниками з Мінська за запрошення Християнського союзу Яно. ай поїхали в цей край.

Серед гостей «східного сусіда» була й Надія Федорівна Романенко. Ще в 1988 році вона працювала в медичному пункті в місті Червонобильській зона, де проводили санітарна обробка радіаційно забруд-

неного транспорту. Згодом очолила відділення променевої патології Київської лікарні № 25, до якого так хотіло потрапити «пількарів», оскільки здоров'я хвалитися їм не доводилося. І навіть після операції розраховувати на таке ж щире співчуття й розуміння в будь-якому іншому медичному закладі. Сьогодні Н. Романенко — ваша співрозмовниця.

Надія Федорівно, а на мета вашої поїздки в Японію?

— Метв — обмін досвідом з японськими медиками, які займаються «хіжаками» потерпілими від атомних бомбардувань Хіросіми й Нагасакі. Ми відвідали три науково-дослідні інститути, дві клініки. Вразив діагностичний центр. Повне обстеження хворого, до якого входять і аналізи крові, і гистологія, і неологеретія і багато ще того, а також огляд лікаря з наданим рекомендацією, відбувся впродовж лише двох годин. «Хіжаки» це я нагодувало, адже обстеження має починатися з аналізу крові.

Про обстеження говорять — тільки душу шматувати. Порівняння робити легко, а аналізи — важко. Тому скажіть, чи відповіли ви самі підхода медиків до лікування потерпілих у нас в Японії?

— Але в нас зовсім інша ситуація. Наші потерпілі піддалися під дію різних видів опромінення — альфа, бета, гамма, нейтронів, а також іонізуючих хімічних речовин. Вони одержали великі дози опромінення одразу чи поступово, впродовж часу, зовсім різні. Наприклад, променева катаркта в японців отримали невелику дозу, а ми вже прооперували кілька потерпілих.

«Хіжаки» ж здебільшого отримали велику дозу, а ми менше ніж 100 рад, і лише від гамма-випромінювання.

— За чиним критерієм доза менше за 100 рад вважається незначальною, якщо ми пояснимося?

— Японськими. А якщо далі говорити про підходи, то відомістю в нас іншого РІ, тобто визначення одержаної дози опромінення через хронометричні збавки. Наші аналізи дають змогу встановити дозу досить точно, до невеликої після операції. У нас ж неможливо зробити чортів будинок, якщо не розкопати їхній ґрунт, якщо не ліквідувати хронометричні збавки. Це дуже важко здійснювати на всіх життєвих завданнях цього методу. Ми нещодавно ділилися висновками з визначення радіації при опроміненні «хіжаками» японці записали приблизно на п'ятнадцять відсотків.

Дуже добре, на відміну від нас у Японії організм неспокійно реабілітацію «хіжакам». Ямак бомбардувань не минає безслідно. Це було видно в наших військових, де велико сполуча з людей. І вони бігли до води. Досі в ринках знаходять людські скелети. У наших військових трапляються психічні розлади, бачу винаходи самозахисту, вивчення радіації, хімії, звичайно, це не тільки захист, а й лікування.

— А чи об'єднують «хіжаки» у свої спільноти чи інші громадські організації?

— Спочатку «хіжаки» намагалися приховувати, що вони піддалися в атомне бом-

Роздуми генетики

КОТОВ В БИ
ИЛИ ИСЯ...

МІНІСТЕРСТВА У СПРАВАХ ЗАХИСТУ
НАСЛІДНИХ АВАРІЙ НА ЧОРНОБІЛЬСЬКИХ АЕС

внутрішніх органів. Перша — на програму медичної організації, далі кожного по порядку. Кожен проходить медичний огляд. Перша — на програму медичної організації, далі кожного по порядку. Кожен проходить медичний огляд. Перша — на програму медичної організації, далі кожного по порядку. Кожен проходить медичний огляд.

тисячам людей. Така ціна помилки. І ми продовжуємо примушувати торе. Звісно, головні обов'язки такі повинні бути на собі держава. Але й численні благодійні організації могли б сказати своє слово. Якщо зосередити всі зусилля, але саме на переселенні. Так, як це робить громадський благодійний фонд, що діє у нас в Житомирі при видавничій організації газети «Житомирський вісник». Цей фонд так і називається «Фонд переселення в безпечні місця жителів радіаційно забруднених територій» (громадський фонд «Християнський союз»). Він має номер 700935 в АРБ України, м. Житомир, МФО 311272. Протягом двох років за кошти, зароблені журналістами, та на громадські пожертви вдалося переселити вже 11 сімей, всамереде багатьох. І роботу чинитиме в редакції. Лише 12 штатних працівників...

одне. У Народничому районі сіють навіть там, де забороно, де рівень забруднення перевищує 15 кюри на квадратний кілометр. Аргумент: людям потрібно працювати. Утворилося замкнене коло, і розв'язати його можна лише одним способом — чим швидше переселити людей. А якщо переселення — найслабші місця в кінці діючої державної програми.

Я генетик, я зробив доволі сумні підрахунки: якщо одразу після аварії прийняли й виконали радикальні рішення про повне відселення, то в нинішньому і трьох наступних поколіннях можна було б зберегти здоров'я 300

і наразі! — третє, головним чином, особиста гігієна. Всім, хто живе в умовах підвищеної радіації, потрібно виконувати цілості куріння, алкоголю, дачи на тиждень відвідувати парку, проводити відпустку не на гарячому піляжі, а в помірних широтах. Якщо у вас біля дому колодязь, треба його щороку очищати. А замість ліжкан необхідно обов'язково пройти діагностику, вилучити плісняву. Її ще немаю подібних вимог.

І остани. Як генетик і спеціаліст з віддалення наслідків забруднення природи, хотів би наголосити: потрібен чіткий науковий прогноз, який робота з прогнозування. Що необхідність підкріплює конкретним медичним фактом: якщо дівчинка ще знаходиться в лоні матері, в організмі (в зародку) цієї дівчинки вже формуються всі йодичні клітини, які й згодом відділяться, коли вона вкотре в сама стане матір'ю. І нема такої медіапаратури, яка задалеко звиняла б аналізи на радіаційне порушення в цих щоби сформованих йодичних клітинах. І навіть якщо дівчинка народиться в нормальних умовах, але не означає, що її потімство буде здоровим. Ось чому необхідне й наукове прогнозування наслідків червонощипки катастрофи. І зробіть цей прогноз нескладно. Наприклад, у Житомирській області статистики збирають 72 демографічних показників. Але ніхто їх не обробляє, не аналізує і кожен з науковців має свої прогнози розділяти й розрізняти.

За моїми особистими прогнозами тільки 15 загрозливих нинішніх жителів радіаційно забруднених територій «доберуться» до середньостатистичної тривалості життя. Але це ще не все. Найстрашніше — проміжники генів мутації (так званих «поламанів» генів) у спадковості наступних поколінь. Отже, катастрофа наразі не настала. Через 40—60 років вона проявиться в усій своїй страшній могутності. І тоді...

І хотів би помянути за своїх прогнозів.

Васелася КОНОВАЛОВ, професор, Житомир.

БАРТЕР ІЗ ПОЛЬЩЕЮ

Нові можливості
PROSYSTEM —
ВАРШАВА

Пропонує шкільний асортимент високоякісних швейних виробів, трикотажу, а також плащі, куртки, шкільний жіночий одяг, джинсовий одяг, колекцію спортивного одягу, гарні светри, літні та демісезонні комплекти, елегантне взуття, високоякісну косметику, вишукану біжутерію. Пропонуємо також аудіо- та відеотехніку, що відповідає світовим стандартам, комп'ютерне устаткування високого класу.

Чекаємо ваших пропозицій.
Наша адреса:
Prosystem Sp. z o.o.
ul. Kanlowska 112
01-529 Warszawa
Польща
тел/факс
8-10 4822 392669
тел:
8-10 483912 0422
8-10 483912 0423

Інтер-Київ '91

17–24 вересня 1991 року

ВИСТАВКА-ЯРМАРОК

Українська зовнішньоекономічна спілка «Інфоспорт» спільно з польськими фірмами «Воймор» і «Експорт-Імпорт» проводить виставку-ярмарок товарів народного вжитку. Торговельні і виробничі європейські фірми представляють:

одяг і взуття;
товари для відпочинку, спорту і туризму;
косметику;
побутову хімію;
меблі;
дитячі харчування;
побутові електроприлади;
опоряджувальні матеріали.

Фірми — учасники виставки зацікавлені у створенні спільних підприємств.

Під час проведення виставки-ярмарку приймаються попередні заявки на участь у новаторському різдвяному ярмарку «Київ-Інтер-91».

Організації, які мають намір розмістити на виставці-ярмарку свою експозицію, можуть звертатися до дирекції виставки по телефонах: [044] — 290-52-36; [044] — 261-78-03.

Телефакс [044] 290-40-62.

Чекаємо на ваші пропозиції.

Адреса виставки: Республіканський центр виставок і ярмарків, павільйон № 3, проспект академіка Глушкова, 1. Іхати тролейбусами № 11, 12, 24.

Футбол

МІЦНО ТРИМАЄТЬСЯ «КОЛОС»

Лідар прийав до Кам'янки Бузької, зачавши, на замічено. Та прихильники місцевих «Карпат» так ладно відтримували своїх улюблених, що «Колос» змігся і Федоренко на 26-й хвилині забив м'яч Корнієнчу. Відігравши гості на 44-й хвилині після удару Алюшина. У другому таймі вони вирішили на ризикувати і відійшли в оборону, яку пробити «Карпати» не вдалося — 1:1.

Ще один лідар — «Прикарпаття» також задовольнився нічиєю з дебютантом ліги «Микола» з Очкова — 0:0.

Напруженим був матч в Ужгороді, де «Зірка» приймала «Кристал». Уже на 10-й хвилині Курчишю з пенальті провів перший м'яч, а потім закарпатці Тимодар (32) і Кондра (62) довели рахунок до 3:0. І заопозналися. Харсонці одразу ж відігнали ці паравини і додали у грі. Спочатку Максимов на 70 хвилин провів перший м'яч, а на 82 Бондаренко примусив змаркетувати аже нерувати. Однак лаваронимі рахунок зберігати не вдалося — 3:2.

У Крайові Розі Інший предстваник Зіркавта «Прикарпаття» зіграв на рівних із «Кристалом». Не гол Коляда (54) майжекарпачир мунавчів Кулявський відіграв м'яч без затримки на 60-й хвилині — 1:1.

Результати решти ігор: «Сталь» — «Шахтар» — 2:1, «Океан» — «Вагонобудівники» — 1:0, «Дніпро» — «Варес» — 0:1, «Зірка» — «Тампа» — 1:3, СКА (Київ) — «Поділля» — 4:1, «Кірово» — «Десна» — 2:0, «Микола (Харків)» — «Автомотобі-ліста» — 0:4, матчі «Чайка» — «Ністроном», «Дніпро» — «Полісся» лаваронимі на їхні стро-ни. Сьогодні у матчах розиг-решу Кубку СРСР октирці прийматимуть микола «Дніпро», в житемирини — динамівці Мінська.

Лідарує в чемпіонаті «Колос» з 46-ма очками. У «Нафто-техніку» — 45, по 44 у «Прикарпаття» та «Кристал».

Матчі каргового туру провалили команди так звані буферної зони, в ній виступають клуби України. Ось результати ігор за такою участю: КІМ — «Галичина» — 1:2, «Дніпро» — «Карпати» — 1:2, «Ні-ва» (Вінниця) — «Карабах» — 1:0, «Торпедо» (Запоріжжя) — «Дніпро» (Гімн) — 5:3, «Ніва» (Тернопіль) — «Дніпро-будівники» — 2:0, «Волинь» — СКА (Одеса) — 1:0, «Дніпро» (Борст) — «Ворскла» — 3:2, «Хімік» — «Кремень» — 0:1.

Ут підігрує тернопільська «Ніва» — 42 очка, у лавиських «Карпат» — 38, у луганської «Зорі» — 37.

Ярослав СЕРГЕНЬКО.

ВИЩА ШКОЛА ПІДПРИЄМНИЦТВА

створена у відповідності з радянсько-американською міжурядовою угодою про
КИЇВСЬКОМУ ІНСТИТУТУ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА

Оголошує прийом слухачів

а відразу від виробництва за такими спеціальностями:
— управління зовнішньоекономічною діяльністю (12 міся-
ців);

— економіка та організація підприємств (12 міся-
ців);

— функціональний менеджмент за спеціальностями: — вироб-
ничий менеджмент, маркетинг, управління персоналом, фі-
нанси та облік (3 або 6 місяців).

Перевіряючи спеціальності орієнтовані на керівників, спеці-
алістів підприємств та організацій різних форм власності.

Там, де немає адміністрації або відсутності аналізу справу
у різних сферах господарювання, пропонується навчання за
спеціальністю — Основи підприємницької діяльності (3 або
4 тижні).

Річні терміни навчання враховують наявність або відсутність
економічної освіти та авенков роботи за відповідними спе-
ціальностями.

Річні, шесті- та тримісячні цикли навчання передбачають
проведення відповідної восьми, чотирьох- та двотижневих
стажувань у США та країнах Західної Європи.

По закінченні навчання слухачі отримують диплом або
сертифікат встановленого зразка.

Школа функціонує на матеріально-технічній та науково-ад-
міністративній базі КІНУ, обладнана фірмовою IBM новим ітерним
апаратом та іншими системами обчислення. Випадкові школи
набули досвіду роботи в країнах з ринковою економікою,
мають міжнародні дипломи MBA, практичні навички у
створенні та консультуванні акціонерних спілках, малих та
інших підприємств. До улюблого процесу залучаються висо-
кокваліфіковані кімичні та жбульні спеціалісти-експерти.

В улюблені програми впроваджені всі відомості теорії та
практики моделювання ринкової економіки, діловому та ко-
мерційному тренінгу, а також інтенсивному вивченню інозем-
ної мови.

Школа пропонує післядипломну науково-практичну консул-
таційну та організаційну службу та їхнім підприємствам у умо-
вах ринкових відносин.

Оплата за навчання вноситься підприємством як окреме
обов'язок на розрахунковий рахунок №345885 Укробанку «Від-
радінава» в ОПЕРУ Укробанку №00 300912 і та-
ких реалізація: за 12 місяців — 18350 крб.; за 6 місяців —
10000 крб.; за 3 місяці — 4900 крб.; за 1 тижні — 1700 крб.;
за 3 тижні — 1250 крб. До оплати відносять вартість ліквіту
улюбленої-матеріальної документації, що надається номіну
судачів.

Плата за стажування у ВНБ вноситься додатково на валют-
ний рахунок школи в сумі, що визначається в залежності від
міста та тривалості стажування.

Служачі з інших міст забезпечуються утворюваними турпо-
їздками на окрему елату з розрахунку 7 крб. на добу. До
документів слухачів — спортивно-оздоровчий комплекс, нирн
введення автомобіля, культурні програми.

Для зарахування слухачів необхідно до 15 вересня пода-
ти заявку (направлення підприємства або організації) на ім'я
директора вищої школи підприємництва.

Заровнені слухачі пред'являють документ, що підтверджує
оплату за навчання.

Початок занять — 1 жовтня 1991 року (3-місячний цикл
— 1 січня 1992 року).

Имча адреса: 232057, м. Київ-57, а/респект Парамоні, 54/1.
Вища школа підприємництва, тел. 446-43-29, 441-20-66,
факс [044] 226-25-73.

Рекламно-інформаційне агентство ФІРМА DDB ФІРМА

тел. 294-54-22, 293-57-38, 229-94-56

